

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 sv. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarom naplatnicom (as-segno postale) na administraciju „Nashe Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravičtvu u otvorenom pismu, na koje se ne plaća poštarina, ako se izvan napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlati svakog četvrtka na dielom arka.

Dopisi se nevrcaju ako se ne tiskaju.

Nebijelgovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoje 2 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2/3 i za polgodinu. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farneto br. 14.

Poučni, gospodarski i politički list.

Slegom rasta male stvari, a nesloga sve pokvari. Nar. posl.

Novi porezni zakoni.

Zastupnici u Beču razpravljaju ovih dana nove zakone o porezu, koje je vlada predložila, da jih odobre ili odbiju, već kako bude većina odlučila.

Naša je dužnost prikazati narodu u kratko, o čem se radi, da bude znao suditi, hoće li mu bolje ili na gore. A isto tako nam je dužnost reći već sada, za koliko noka nas Bog očuva novih zakona, ako neimaju biti barem nekoliko helji od dosadašnjih, i da bismo većelo pozdravili svaku preusku ili reformu, makar da i neaosi mnogo dobra, samo kad njezina zla strana nebi gnusilo dobru stranu.

Ali prije, nego li počnemo govoriti o novoj osnovi zakona, treba da posve u kratko spomenemo, kako su nastale i koja imena nose poglavite vrste poreza što se pobira u Austriji. Evo nas!

U Austriji, kako svi znate, pobira se porez od zemlje. Taj davak, franki, steura, zove se pravo hrvatski zemljarina. Besjeda je prava, jer što imaš plaćati od zemlje, to te pamet uči, da je zemljarina.

Toga poreza počelo se je za pravo pobirati tekar od onda, otkad su pale gospodštije, jer je kraljevstvo, država, uzela na se brigu za sudove i druge oblasti i druge posle, koje su prije imale obavljati gospodštije.

Iz početka plaćalo se je 16 od sto od onoga, što je njezdin izmjerio i proracunao, da će biti čistoga dohotka od zemlje, dakle 16 forinti od sto.

Ali je kralj morao brzo to povisiti već godine 1849. oktobra mjeseca, jer godinu dana prije bili su se pobunili Talijani i Mađjari, bilo je silnoga troška, pak je cesarska vlada udarila za jednu trećinu veći porez. Kasnije, to godine 1859., opeta radi velikih državnih potreba još se je udarila trećina gori. Danas se kraljevim blagajnam plaća od čistoga dohotka zemlje ne samo 16, nego 22% od sto.

Ali to bi sve bila šala, kad nebi na taj kraljev danak bilo nameta, illi adicionala, koj ga poveća još za toliko, mnogo puta i za više. Takovi nameti pobiraju se za pokrajinu illi provinciju, pak za kotarske ceste, pak za obćinske potrebe. Negdje manje, negdje više za kotare i obćina, ali u svakoj pokrajini jednako za celu pokrajinu.

Druga je vrst poreza na patente illi industrije. Svi ljudi nisu teždaci, nego se mnogi bave tim, da obrću robu, da iz prirodna materijalno štogod za rabu, priprosto illi umjetno. Takovo postovanje zove se pravo hrvatski obrt, a danak od toga zove se obrtarina. Ta vrst danaka postoji već od godine 1812. Izmjerena je od malo stavke 2 for. 10 nč. dalje, dalje sve do 1575 forinti. To je najnepravdniji porez, jer u novije vrijeme potančili su se načini u fabrikah, pak najbolja fabrika pred 80 godina nije vredila ništa da ju prisposlobiš današnjim silnim obrt, a ovi upravo plaćaju malo prema svomu ogromnomu dobitku.

Neravredna je i zato, jer se od istih obrta mora plaćati jednako, a mi znamo, da svakomu željedu Bog nije dan jednake prilike i sposobnosti za veći dobitak. Evo pomisli na dva postolara u istom selu. Oba znaju jednako i imaju jednako silo i kopto. Ali jednomu su stariji ostavili štogod imetka, pak može kupiti kožu za gotove novce, i može dati kmetu na počak, ali zato malo skuplje. Drugi nema čim, pak mora sitotina kupovati kožu na vjeru, a opet postole mora darati i on na vjeru, ili ako će od odmah za gotovo proda jer mu je sila, mora dati cijeniti. Eto on ima dva gubitka, a mora da plaća jednaku patentu kao i onaj drugi, samo zato jer su oba postolari.

Tako je krojač, tako stolaru, tako poduzetniku zidaru, tako mnogim drugim.

I na obrtarinu plaća se namete, kao i na zemljarinu.

I na obrtarinu udarila je cesarska vlada godine 1849. jednu trećinu više.

Treća vrst poreza jest ona, što se plaća od kuće, zato se zove kućarina.

I ta je za malo ljude kruto nepravdno. Imaš mjesta toliko, da možeš paliti oganj, tobože kuhinju, pak još jedan log, toliko da prepis ti i djeca; i eto ti poroza na to barem 1 for. 50 nč. svake godine. A kad kamo su ljepše konjske staje, i da prostitute, zabodi, po velikih gradovih, pak od njih se ne plaća poreza po onoj mjeri, po kojoj bi se moralo plaćati. Na kuće, gdje ljudi stanuju, plaća se doduše i u gradovih mnogo, ali tamo plaćaju nose interesa, jer ti drugi ljudi u njih stanuju, pak se laglje podnese.

I kućarina za pravo postoji od kad i obrtari, ali nije bila u prvajna vremena onako težka, kako je sad od nekoliko godina.

Četvrta vrst poreza jest ona, što ju plaćaju ljudi tobože od čistoga svoga dobitka illi dohotka, zato se zove dohodarina. Dobro ju zapamtite po imenu, jer će o njoj biti više govora.

Dohodarinu seljaci i mali obrtnici nepoznaju pravo, jer ju neplaćaju pad tim imenom, ali svejedno ju plaćaju. To je ona trećina naviška, što je učinjena godine 1849. k staroj zemljari i k staroj obrtari. Imaš li ili nemaš čistoga dohotka od obrta, svejedno moraš platiti dohodarinu barem jednu trećinu onoga, što ti iznaša porez od obrta illi patente (industrije). Doisto ljud zakon.

Dohodarinu plaćaju pak po zakonu od godine 1849. dakako i trgovci i fabrike i svi oni, koji živa od stalne plaće, ali samo ako imaju više od 630 for. na godinu. Dohodarinu plaćaju i oni, koji ne živa od stalne plaće nego se drugučije hrane n. pr. notari, odvjetnici itd.

Odvjetnik plati u Istri po prilici svega poreza s nameti od 150 do 200 for na godinu, dakle vidite, da haš ni on nemože sve raditi za jatca ili za kokoš.

Dohodarina bi bila najpravdniji porez, jer takne one, koji laglje živa i više imaju. Ali ima dvie velike pogreške.

Jedna je ta, kako smo već rekli, da ako plaćáš obrtarinu, moraš plaćati barem jednu trećinu više u imo dohodarinu, makar i nebi čistoga dohotka. A druga je pogreška ta, da porez raste samo do nekuda, pa kad dođo na neki stanoviti dohodak, onda već neraste, nego je uvijek jednak. Tako dođe recimo, da tko ima od svoga obrta 300 for. dohotka, pak da plati 30 forinti poreza, onda bi po istoj mjeri onaj, koji ima tri sto tisuća dohotka, morao plaćati 30 tisuća forinti poreza, ali žalibože nije tako. Eto dakle, da je najbogatijim najlaglje.

(Konec sledi.)

Zapliena.

Državni odvjetnik pripisao nam je sljedeći „Otvoreni nalog“:

Nalažem gospodinu kancelistu Petru Hasecku, da postupa zakonskim propisom na zapljenjenje svih primjeraka lista „Nashe Sloge“ današnjega dana br. 11., koje bi našao u uredništvu, administraciji i odpravičtvu i u tiskarni, gdje će zapljeniti također dotični tiskarski sastavak, to nadmetnuti uredovni pečat, illi, sporazumkom tiskara razložiti tiskarski slog.

Ovoj naredbi bio je povodom članak: „Obćinski izbori na Voloskom“ — Uvod — urišten u rečenom listu i upravo ulomci: „Po zakonu bi se novi izbori“ do „se sirom vrata“, — „kod tadanjih izbora“ do „da je smjelo“ — i „Na to buka u talijanskim novinah“ do konca, priuzdržavajući si izpitavanje drugih članaka.

C. kr. državno odvjetništvo

U Trstu, 14. marca 1895.

Taddei.

Obćinski izbori na Voloskom.

Uvod.

Mjeseca septembra 1889. obavljali su se obćinski izbori za Volosko i Opatiju. Kod tih izbora bijaše izabrano zastupstvo, koje je dosad upravljalo obćinom. U to zastupstvo bilo je onda izabrano 11 zastupnika talijanaške stranke, 7 hrvatske. Načelnikom bi izabran član talijanaške stranke Augustin Račić, a kojim je talijanaška stranka onda najviše agitovala, voleć, da je u službi obćine ostario, i da se ga neima u starosti ostaviti na cjedilu. I mnogim se je zbilja smilovalo. Tako su i obćinski savjetnici bili sve talijanaši.

Posle mnogoga natezanja su se bili konačno izbori raspisali za mjesec oktobar 1893., dakle punu godinu kasnije nego li bi se to bilo imalo po zakonu učiniti. Onda su se bili obavili izbori, ali bez uspjeha.

U trećem izbornom tielu imale su talijanaška i hrvatska stranka prilično jednako glasova, ipak bilo je glasova za hrvatsku stranku tri četiri više. Izborna komisija bila je talijanaška, i videć, da će izgubiti talijanaška stranka, osujetila je nekoliko glasova hrvatske stranke. Vidilo se je već tada, da su se talijanaški voloske obćine naučili sve one manovre, koje čine talijanaši po cijeloj Istri. Kad izperu sve moguće i vide ipak, da će izgubiti, onda počinjaju nezakonitosti. Mislje si pri tom: izbori će biti po prilici urišteni, ali bit će pak novi, kod kojih će moći na novo spletkariti. Toga dakako nebi činili, kad bi vladini povjerenici već terajem izbora zabranili nezakonitosti, ili kad bi c. kr. oblasti inaknadno, usljed utoka, uništile nezakonite glasove.

Sam prosvjed dakako nije koristio. Talijanaški kandidati bili su proglašeni izabranim, uza sve protuzakonitosti.

U drugom izbornom tielu pobjediti su talijanaši, u prvom Hrvati. Da je zakona, bila bi već tada imala hrvatska stranka 12, talijanaška 6 glasova, dakle prva većinu, druga manjinu.

Hrvatska stranka učinila je utok kod c. kr. namjestništva u Trstu proti izboru u trećem tielu, u kojem jedinom se je počimilo nezakonitosti. Nezakonitost postupka talijanaške stranke bila je jasna. Neki su računali, da će c. kr. namjestništvo, odstraniv nezakonitosti, proglasiti izabranim one, koji bi po zakonu bili imali biti izabrani. Varali su se. Svi su skoro držali, ako onoga prvoga neučini, da će bar uništiti izbor samo trećega tiela, a da će ostaviti neaknut zakoniti izbor u drugom i trećem tielu. Ali i ti svi su se varali. Nekomu nije to išlo u račun. Hrvati bi imali kod ponovnoga izbora u trećem tielu pobjediti, pak imati većinu zastupstva. Uništio se izbor u svih trih tielih, i naredilo, da se izbori imadu obnoviti u roku od dva mjeseca. Mjesto dva mjeseca prošla je godina i pol.

Oblasti niže i više dogovarale su se radi neklih pitanja, u kojih nebijahu sporazumne. Reč bi, da se je u Beč išlo, da se čuje mnijenje. Dugo je kulhalo. Hrvatska stranka je neprestano i na razne načine dala izraz nezadovoljstvu što se izbori neobavljaju; al se uzalud. Uvijek se je našlo novih izlika. I bivanje cara i carice njemačke u Opatiji navzdajalo se je za uzrok, da se izbori neobave. Gospoda činovnici da imadu preveć posla.

Prošloga ljeta se je ipak poduzelo neklih koraka, koji bi bili kazali, da se ozbiljno na to misli, da se izbori obave. Krivnju, da se nisu do tad obavili, bacilo se je službeno na obćinsko načelnika.

Obćinsko zastupstvo bilo je pozvano od c. kr. oblasti, da izabere tri muža, koji bi vodili izbore mjesto obćinsko načelnika, koga se je obnašao za ne sposobnim.

Zakon to predviđuje, i veli, da se ima izbor povjeriti posebnomu organu. Taj posebni organ može biti i jedna i više osoba. I samo c. kr. oblasti mislile su, da jih može biti i više. Usljed poziva tih c. kr. oblasti i

u prisustvu c. kr. kotarskoga glavaru izabralo je zastupstvo tri muža, i to 2 hrvatske i 1 talijanaške stranke.

Stranke i osobe.

U Volosko - Opatijskoj obćini stale su si nasuprot dvie stranke: jedna se je ljetos pred pukom nazvala *istarska*, druga se zove otvoreno onim imenom što jest, naime *hrvatska*.

Dan danas reći *istarska* stranka je ludost, kojom se ili sami sebe vara, ili hoće, da druge prevari. To je tako, kako da bi se u Beču reklo *doljno-austrijska* stranka. Tko bi to rekao, smijali bi mu se kao lud, jer svatko zna, da je Beč u dolnoj Austriji, da je svaki Bečlija doljnoaustrijanac, i da stoga nema niti nemože biti doljnoaustrijske stranke u dolnoj Austriji. Tako i svaki zna, da je Volosko - Opatija u Istri, da je svaki Volosčan i Opatijac Istrijanac, pak da nije nit nemože biti Istrijanske stranke u Istri. U Istri, kao i u svakoj drugoj zemlji može biti stranaka društvenih, vjerskih, narodnih, pak se po tom mogu svaki različiti, al nijedna istarska, jer su svi pripadnici različiti družba, vjera, naroda, Istrani. U istini su u Istri u glavnom samo dvie stranke, i to *narodne*, naime takove, koje se među sobom razlikuju po narodnosti, po jeziku. Narodnosti su dvoje, kako je dvoji jezik, koj se u Istri govori. Jedna je hrvatska sa slovenskom, druga talijanska. Takove dvie stranke mogu postojati i na Voloskom - Opatiji, ako i u koliko se oba ta jezika tamo govore. Hrvatska stranka svakako postoji, i ona ne skriva svoga imena, već mu visoko diže stieg i ponosi se njim. Jezik hrvatski se obćenito govori već od prastarih vremena, njim se mole stanovnici u svojim kućah, njim se pjeva: slava u višnjih Bogu u crkvah, njim se pjeva, njim se narieć, njim se raduje.

Gledamo li na sve to po Voloskom i po Opatiji, jedva da možemo nit reći, da kakva talijanska stranka u njih postoji. Mi s toga nit nezovemo stranku protivno Hrvatom talijanskom, nego ju zovemo *talijanskom*. To jest strankom, koja nije talijanska, a htjela bi biti talijanska. Nezove se talijanska, jer je to poružno, kako za svakoga onoga, koj bi hotio biti nečim što nije, i koj taji ono što je.

Nazvali su ju *istarskom*, jer znadu njezini početnici i pokrovitelji, da bi malo ljudi u svom krugu imali kad bi bili iskreni, kad bi se nazvali talijanskom illi talijanskom. Što pak pod tim misle, i za čim idu, to već znadu i vrabci na krovovih, koji nisu sliepi nit gluhi. Kad se po Istri izbori obavljaju, onda se često čita i čuje o nekakvoj istarskoj stranki, za zaslijepti prostodu. Kad izbori prodju, i ako *istarska* stranka pobjeđe, onda se slavi pobjeda, ne već *istarska*, nego *talijanska*. Zastupnici istarske stranke postanu ujednom zastupnici talijanske stranke, Istrani preokrene u se tren oka u Talijani. I rade pak kao takovi, tjerajuć sve što nije talijanskoga iz crkve, iz škole, iz ureda, iz javnoga življenja. I zastupnika u zemaljskim saboru bilo je izabrano pod firmom istarske stranke i kad tamo, oni su svi zivi Talijani, koji neće nit da čuju, što nije talijansko. Ljetos jasnije nego ikad izrazil se je gospoda *istarske* stranke u zemaljskom saboru. Za nje je Istra talijanska, oni moradu brniti čisto talijanstvo, čist talijanski karakter zemlje. Zastupnici Rizzi i Bartoli, također članovi *istarske* stranke, rekli su oblo u Beču, da je Istra talijanska zemlja, da su Istrani Talijani, da je dakle istarska stranka talijanska stranka. Dakle oni, koji vole, da su stranke istarske, jesu stranke talijanske, i svi oni, koje vuku u istarsku stranku, vuku jih u kolo talijansko, hoće da budu Talijani. A kakvi su Talijani u Istri, to su pokazali u posljednjem vremenu u Piranu, u Kopru, u Balah, u Ro-

viču, u Poreču. S njimi imadu još sada mnogo posla cesarsko-kraljevski sudci. Talijani u tih gradicah, dok se u njih kreću, ne vele da su Istrani, nego da su Talijanci. Kad hoće naših ljudi namamiti u svoje kolo, onda veće ne vele, da su Talijani, nego da su Istrani. Tako čine u Pazinu, u Buzetu, i drugud. Tako čine u posljednje vrijeme i na Voloskom i u Opatiji. Znađu oni dobro, da Vološćaci i Opatijci nisu Talijani nit neće ih budu. Za to se zovu Istrani i svoju stranku istarskom, i mamu u nju naše ljude, koji još nevide dalje nosa.

Koji nije uvjeren o tom po dosad rečenom, nek pomisli na poslovicu: „Reci mi s kim se družiš, reć ću ti tko si!“ Pogledajte, koji imate oči, s kim se družu oni, koji vas hoće uloviti u „istarski partit“, na koga se naslanjaju, što jih zagovara. Za „istarski partit“ zazimaju se lievoli „L'Independent“ i „Il Piccolo“ u Trstu, „L'Istria“ u Poreču, „Il Giovine Pensiero“ u Puli, a to su crveni talijanski listovi, koji svi smatraju Istru talijanskom zemljom, i koji su odcabrali izgredbe i smutaje posljednje doba po talijanskim gradicah, i to sve u prilog talijanstra Istre.

Nego pogledajmo malo ljude, koji začinjavaju u Opatiji i na Voloskom „istarsku stranku“. Ta istarska stranka priredila je 17. februara tekuće godine „istarski bal“ u „Kvarneru“ u Opatiji. U odboru za taj „istarski bal“ bili su gospoda: Stiech, dva brata Jacich, Stipanich, Facchinich. Neki njemački listić rekao je, da su članovi toga odbora polomci prastarih opatijskih obitelji. Grohotom smo se smijali kad smo to čitali, i mišlali si, što sve mora nebogi papir podnesti. Prvi imenovani je jedva u drugom koljenju u Opatiji. Njegov djed se je preselio u nju iz strana preko Rieke. Nije dakle iz prastare obitelji opatijske, nego je iz prastare hrvatske obitelji, koja se u je jednoga kraja hrvatskoga preselila u drugi, i koje potomak hoće sad, da zataji svoje porjeko staro i novo.

Druga dvojica poliču iz stare obitelji opatijske, hrvatske, ali hoće da zataji i svoje hrvatsko porjeko, i promijenili su svoj opatijski zavijec. Oni niti nisu opatijski običnari, nit Istrani nit Cislitavci. Oni nit nemogu vršiti izbornoga prava kod nas. Njihovi su bili zapasili Opatiju, dok bijaše siromašna, a sad su u nju došli, kad je na glas došla i kad su od svojega staroga roda dobili imetka. I oni, što no više uskoči, hoće da vode prurječ u Opatiji, i nalaze ljude, koji se dadu voditi.

Četvrti se je deselio sam iz Brguda, dakle u Opatiji nije nit imao obitelji dok si je nije sam stvorio. I taj rođen Brgudac, da je prastare opatijske obitelji! Smijte se ljudi. Petoga malo koji nit pozna. Jedva na mjesec može se brojiti od kad je došao u Opatiju, da se pričuči stanovitom službovanju. I taj mladić, komu još nisu nit brici narasli, i koji je jedva stupio na opatijsko tlo, da je prastare obitelji opatijske! Smijte se ljudi grohotom.

A da pogledamo malo još neke druge toga istarskoga partita u Voloskoj mjestnoj obćini. Tu vam je jedan doseljenac iz otoka Krka ili Veje. Ime a tim i porjeko mu je hrvatsko. Mnogi ga zovu „Bodul“. Imao je javnu službu, sad je već nema, i jedno vrijeme se je govorilo, da bi nasliedio starjeloga Augustina Rajčića.

Drugi jedan je jedva nekoliko godina na Voloskom. Doselio se je iz kršne Dalmacije. Njegovo imenovanje nije se naših najugodnije dimalo Uvukao se je među narod pomoćnu domaćega čovjeka, koj je dakako u dobroj vjeri radio. Kazao se je nepristranim. Vršio je svoj cr. službu. Čuje se u najnovije vrijeme, da je imao razloga nenajestati se, pače da se nije valjda nit mogao pačati. Kakru godinu dana oravno počeo se je izlicati kao pristaša istarske stranke. Da se je zauzeo za hrvatsku stranku, bili bi mu „Istrani“ za stalno rekli Murčak. Mi mu tako nevelimo, jer znao, da je hrvatskoga roda, proti kojemu se je on postavio među pivake-protivnike. Pokazao je tu protubimno inentno tečajem izbora. Najposljednje vrijeme govorilo se je, da hoće talijanska stranka njega za načelnika.

Mi nečinimo razlike kraja i kraja, zemlje, nami su jednako mili i dragi svi koji govore kako i mi, i koji nisu tom govoru protivni. Svakako pak mislimo, da nebi bilo častno za Vološćake i Opatijce, kad bi bili tako novo došlojga čovjeka jednoga ali drugoga postavili na čelo obćine.

Nego da spomenemo još neke „kapa“ istarskoga partita. Jedan je graditelj. Talijansko mu je ime. Došao je u Volosku obćinu siromah. Pomogao se je u kratko doba, i već bi hotio i u obćinski zastupstvo, među korničaru obćine.

Jedan drugi došao je u obćinu još siromahliji. Pomogao se je malo gradnjom kloacica. I sad taj delija hoće, da vodi veliku rieč u voloskoj obćini. Psuje na naše

zaolozne mužve, grdi naša svetinje. On nije nit državljau u našoj monarhiji. On je ne samo Talijan, nego i talijanski podanik, bjegunac od tamo. Skoro gladan i ang došao je iz Italije, pak hoće sad, kad se je kod nas dobro nasitio i obuкао, da širi u voloskoj obćini talijanstvo!

Jedan treći si je već prije desetak godina našao liepu zaslubnu u Voloskoj-Opatiji, kamo se je i on doselio.

Jedan četvrti je c. kr. činovnik, nit on nit Vološćak nit Opatijac.

I to bi bili glave istarskoga partita na Voloskom i u Opatiji, koji su se prilikom izbora i za izbore najviše vrtili.

I ti ljudi, sve skoro doseljenici u obćini volosko-opatijskoj, htjeli bi, da vode prvu rieč u toj obćini!

Htjeli su po prilici učiniti ono, što je jezina učinio listić. Došao je jež smrzut i gladan pred duplo lice. Lice mu se je smilovala i uzela ga u svoje duplo. Kad si je jezina ogrjao žile i okrepćao tijelo, počeo je žiicu bosti svojimi bodlji, i bol ju je dotle, dok ja nije izterao iz dupla.

Sve drugčije je sa hrvatskom strankom. Na čelu su njoj sve čestiti domaći muževi. Rodjeni na Voloskom ili u Opatiji. Mnogi bili su po svietu, najviše kao pomorski kapetani. Po svietu su se naučili, kako pošteni muževi svih naroda ljube grad u zemlju, na kojoj su se rodili, svetu vjeru u koju su jih uveli njihovi roditelji, sladki jezik, koj su od majke naučili. Oni su sami nastojali nadomjestiti ono, što su krivo uređene škole obzirom na njihov jezik zanemarile. Trudom lica svoga, mladež sva svietka mora prislužili su si koji više koji manje. Uz propadanje mornarice na jedra i uz dizanje Opatije, a pusek i Voloskoga, popravili su si svoje kuće, ili sagradili nove, prodali svojih zemljišta za dobre novce, dali se na kakav obrt ili trgovinu. Sjaj tudjinaca nit tudjinstra nije jih nikada zalblejšto nit zaslepio. Na svojem svoj. poštuju tudje i ljube svoje svim žarom srca svoga. I kaošto su jednom vodili ladje po pučank morskib, po liepomu vremenu i po najvećih olujah, tako su sada voljni, pod vrhovnom vodstvom čorjeka od zakona, i uz pripomoć drugih domoljuba, voditi obćinu u mirnih i burnih vremenih. I kaošto su znali čuvati ladje, tako će stalno znati voditi i ladju-obćinu: upravljati pošteno njezinim imanjem, briući se za tjelesno i duševno dobro obćinara, i čuvati, braniti i njegovati njihove svetinje, svatu vjeru i materijski jezik u crkvi, u školi, u uredu, u javnom životu.

Tu su na Voloskom Stangeri, Tomičići, Šimnčići, Sučići, Perčići, Poščići, Rajčići, Vladaskovići i drugi; tu u Opatiji Fiamini, Jurkovići, Tomašići, Varljeni, Ježice, Justići i mnogi drugi: tu i brat Slovenca za Slovenca, koji su se pridružili našim domaćinom.

(Konac sledi).

Franina i Jurina

Fr. Si ča čul za onu dugu gospu na Voloskem, ka je onoliko tekla po kućah pred izbori?

Jur. Va spicarije puli Kamusa Jovanusa na Voloskem su se dva gospodina pogovarali, da njoj ni nis pravio. Da su njoj morali puno kalmanti dat.

Fr. Češ videt, da su se pobožna gospa ovi zadnji dani riscalnali.

Jur. Vraga neče, toliko okole teč i zajik brusit pak za niš!

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Veselo društvo u Lanišću, slaveč princa karnevala u kući Ivana Buždona, seoskog župana, na predlog Ljubimira Gorenjskoga sa grobnikom „živio!“ sabralo 5 for. i 55 nčv., a drugi na mjesto pepela Jakov Marčelja priložio 50 nčv. Dakle ukupno for. 6 i 5 nčv.

Osobna viest. Viši nadzornik II. razreda kod katastrofnoga ureda kod financijskoga ravnateljstva u Trstu g. Ivan Mačić imenovan bijaše višim nadzornikom u VII. plaćevnom razredu. Čestitamo!

Zupnički izpit položili su prošloga čedua ališedeći svećenici tršćansko-koparske biskupije: veleč. g. Antun Hrovatiti, župe-upravitelj kod sv. Jakova u Trstu; veleč. g. J. Elsnic, župe-upravitelj u Draguču; veleč. gosp. E. Gržetič, župe-upravitelj u Humu; i veleč. g. B. Krazig, duh. pomoćnik kod sv. Antuna u Trstu. Čestitamo!

Iz štajerskoga Graca javljaju nam, da je tamo preminuo nakon kratke bolesti gosp. Vladislav Čorić, doktorand medicine, sin kršnog hrvatskog primorja u 24. godini života. Drugovi hvale pokojnika kano vrlo staza mladića i odlična Hrvata. Vječni mu pokoj u tudjoj zemlji!

Hodočašće na Bogorodičino proštenje sa Trstaa u Loret. Prekamo za današnji broj primili smo poziv za sudjelovanje kod hodočašća, koje će predvoditi biskup krčki prev. g. A. M. Šterk prvih dana mjeseca maja sa Trstaa u Loret. Drugi put o tomu više.

Mošu za jezikovnu ravnopravnost kod svih c. kr. nreda u Istri odposlali su nadalje na predsjedništvo vis. ministarstva: porezna obćina Susak (mjestna obćina Lošnj; Malo selo) sa 55 podpisa i porezna obćina Korte (mjestna obćina Izola) sa 100; obćinari porezne obćine Čepić, mjestne obćine Plomin, c. kr. kotarskoga suda u Labinu, na broju 65 podpisa knučnih gospodarana.

Iz Kastva pišu nam 12. ov. mj. Tužna srca laćam se pera da Vam javim, kako se opet u vječnost odrnuu zeleni jedan list i kako opet jedan proljetni povenu cvijet u našem gradu. *Marije Jelušić-Sandričeve* name više u životu! Nesmiljena mrtvačica kosa nenadano pokosi neubrani ovaj cvjet u ranoj mladosti, u nježnom tek radnjacem se proljeću.

Miloj pokojnici bila istom dvadeset i treća godina. U raznim prigodama pokazala se uvijek vatrenom Hrvaticom, kakvih nam baš danas rod naš treba. Uz dobro svoje srce osobitim žarom prigrčila je našu žensku podružnicu sv. Cirila i Metoda, kojoj je također bila odbornica, i za koju je siročica u svakoj godini nastojala, da sakupi neki darak. Nezaboravna pokojnica prvi je i nenadoknadljivi gubitak naše podružnice. Zato joj se vriedne družice skromno odužile, sabrav joj za vienac na mrtvački odar nad 21 for. Evo najliepšeg dokaza, kako je mila pokojnica cijenjena bila! Čestita djevojko! Tko bi bio rekao kod ustrajanja podružnice, da će baš Tebi ozaloženec družice položiti vienac na odar? Tko bi bio rekao, pred mjesec dana, da ćemo danas nad preranim tvojim grobom lievati suze tuge i žalosti? Naglo si nas ostavila, da se s Tobom ni opostili nismo! Pa čemu nas tako rano ostavi! Komu si ostavila razućene roditelje i rod svoj; zašto si toli kruto ranila prijatelje svoje? Prerano si nas ostavila, dobra Marijo, da slediš ponajbolju družicu svoju, kojoj si toli marljivo grob kitila i suzama ga zalievala. A tko će ga Tebi kititi? Tvoje prijateljice vjerne, koje nad Tobom suze liju, one će ga zasadiiti milodulim cviećem, a napajati biser — suzami tuge i žalosti.

Ah, molj se Bogu za biedne roditelje svoje; molj se i za ođajele prijatelje, koje Tvoja nenadana smrt kruto rani. Molj se i za milu domovinu našu, koju si uvijek ljubila svim žarom neokaljanoj srca svoga. Ta molitva Tvoja čistoga srca njemu je mila kao miris tamnjana, kao angeoski pjev.

Sprovod bijaše sjajan kakvih riedko naš Kastav vidi. Pa tko da se ne oduži krotkoj djavici, barem tim da ju odprati do viečnoga počinka? Komu da nije žalostno vidjeti, kako se skroman onaj cvjet u cenu zemlja zahranjuje? — I mnoge i mnoge suze bijahu najliepšim dokazom sveobće sućuti nad ranom smrti mile Milice. Iz dna razrovnana srca i potrde duše klikem Ti: Počivaj sladko pod rodom gradom dična naša pokojnice!

Svečana sv. misa za pok. nadvojvodu Albrehta na Voloskom. Velečastni i obćeštovani gospodin župnik Voloski Vinko Zamlić udešio je u župnoj crkvi svečanu sv. misu za dan 28. pr. mj. Crkva bila je ponukom istoga gosp. župnika i najviše trudom častnih školskih sestara krasno uredjena, to je u žalost obavita. Na ulazu u crkvu bio je izvješten napis izvezen pozlaćenim slovima na crmini. Oltari i klupe po crkvi bile su pokrivene crninom. U prezbitariju bile su pokrite crninom dvie klupe uvijek se tamo nalazeće, i dvie klupice za dvie osobe svaka na jednoj strani. Već nešto prije određene doba počeli su pobožnici dolaziti u crkvu. Među prvimi bila je Nj. Visost prestolonasljednica nadvojvodkinja Stefanija i nadvojvodkinja Tokuskuša Marija Antonietta, prva stanujuća u Opatiji, druga u Černikovicima na Voloskom. Obje visoke gospodje uzelo su

mjesto u klupah u prezbitariju na strani evanđelja; nasproti njim sjedile su dvorske gospodje Nj. Visosti prestolonasljednice i njezin dvorski meštar. Na samu imali su mjesto u prezbitariju na desnoj strani c. kr. kotarski glavar, na lievoj umirovljeni posvećeni biskup olomučki grof A. Belrupt.

U klupah po crkvi porazmjestili su se c. kr. činovnici i vojnici, neki obćinski zastupnici, kao i mnogobrojne gospodje, većinom u žalobnom odelu odjevene U crkvi bilo je i mnogo drugih ljudi, a među njimi i zastupnici naroda Vjekoslav Spincić i Andrija Stanger. Sv. misa kao i mrtvački obred obavio je rečeni g. župnik uz asistenciju gg. kapelana iz Opatije i Rakavca. Sv. misa i sve obredi odpevali su se dakako sve hrvatskim jezikom, kakose to ovdje čini od prastarih vremena. Jedno je pri tom čudno, da se oni, koji su na orguljah, neće nikako, da prilagode onomu, što se pred oltarom događaja. Na „Gospodin u Vani“ odgovaraju doista sa „I s Duhom tvojim“, al inače najviše latinski pjevaju. Poslia podizanja pjevali su litanije za mrtve hrvatskim jezikom krasno, umiljato, tako da jih je sve velikom pobožnostju slušalo. A kako je čudno zazvonilo, kad su neposredno poslie posljednjega „Gospodin pomiluj!“ zapjevali tako rekuć u jednom dahu „Lux aeterna luceat ei“. Ta i rituali odobreni sv. stolicom sadržavaju „Svjetlost vječna svjetlita mu“. Tojnjanje i taj nesklad između oltara i orgulja bi već zbilja mogao prestati, i orgulja se oltaru prilagoditi.

Mi oćito kažemo, da se je od svega pjevanja najjače dirnulo pjevanje litanija mrtvih, a pjevale su se hrvatskim jezikom. Biskup Belrupt došao je poslie svršena žalostne svečanosti u sakristiju i suzami u očih hvalio je veleč. g. župnika, kako zna on to sve liepo urediti i dostojanstveno obaviti. Njezina Visost prestolonasljednica nadvojvodkinja Stefanija izrazila je c. kr. kot. glavarstvu svoje posvemašnje zadovoljstvo i naređila mu, da to pribići veleč. g. župniku. I svi ostali bili su i mogli su biti zadovoljni, a veleč. g. župnik može si čestitati, što je sve tako liepo izpalo na spomen toli uglednoga člana visoke vladajuće obitelji, kaošto bijaše pokojni nadvojvoda Albreht.

Obćinski izbori na Voloskom i zamaljski kapetan vit. dr. Campitelli. Zemački kapetan vit. dr. Campitelli, kao predsjednik kulturnoga vieća za Istru, da je pred kratko zapretio predsjedničtvu gospodarske zadruge opatijske, da će ovu ciniti razpustiti, ak. ne bude predsjedništvo pisalo talijanski, jer da je talijansko pučanstvo, za koje ta zadruga postoji. On se je već lani za boravka Nj. Velečanstva našega cesara i kralja mogao uvjeriti, da je pučanstvo na istočnoj obali Istre hrvatsko. U koliko se nije, eto mu obćinskih izbora na Voloskom, pak nek još i na dalje govori o talijanskoj obali istočne Istre.

Izvišće o razpravi proti izgrednikom iz Pirana morali smo radi preobilnosti gradiva izpustiti; istotako izpustili smo više dopisa, viesti, razgovora itd. Neka nam se radi toga s nikoje strane ne zamjeri. Nastojati ćemo što više moguće toga uvrstiti u buduć broj.

Suci o našoj gospodi Talijanli. Čujemo, da se je neki ugledni gospodin, koj bijaše dno 10. januara t. g. prvi put u saboru u Poreču, izrazio poslie prizora u sjednici toga dana ovako: „Sad vidim, da su talijanska gospoda prosti i neizobrazeni ljudi; svaki seljak ima više uglednosti, nego ti ljudi.“ — To nije rekao naš čovjek. Nam je drago, da istina dolazi na svietlo.

Tko sve razsvjetljuje? O razsvjetlu u istarskih gradicah prigodom kakvih svečanosti, tičući se monarhije Habsburga, malo kad ili nikad „šta čuje.“ U njih se razsvjetljuje u drugih prilikah. Tako se je razsvjetlilo u gradici Poreču dne 14. januara t. g. pošto je porjerenik c. kr. vlade uslijed pravišnjega naloga zaključio sjednicu saborske. Među njimi, koji su veče onoga dana razsvjetlili svoje prozore, i one od kuhinje, bio je i Aleksander vitez Elsohegg, umirovljeni c. kr. namjestništvi savjetnik i najposlie upravitelj porečkoga kotara, a sada tajnik porečke obćine. Dakako, on sad služi obćini, al vače stalno više od državne službi, naine, kako čujemo, 3700 forinti na godinu. Takri su odnošaji same kod nas mogući!

Talijanski agitatori u Voloskom i u Opatiji. Medju agitatore za talijansku stranku valja ubrojiti na prvom mjestu kontesu Det Mestre, rođenu Minach, udovu po nekome državnom činovniku. Visoka je stasa, pak su njom neki prenuka tomu i (nadimak) dali. Bila je bestrudna. Nepretucao, nekoliko tjedana bilo ju viditi po ulicah, i zalazila u kuće, na Voloskom i u Opatiji. Kaže se pobožnom, i sve je radila tobož u ime kršćanske ljubavi. Naši ljudi su dobri kršćani, i upravo zato

Lisnina uprave.
Gosp. J. F. Harlan. Stigle nam uredu 24.
dec. 1894. 3 lire = for. 273.
Gosp. M. iz L. Nije bilo za Vas. Živili!

Posojilnica in hranilnica u Kopru.

POZIY

k redovnoj glavnoj skupštini, koja će se održavati u nedjelju 24. marca 1895. u 10 sati prije podne u Koprju u zadrugnom stanu (ulica Porta S. Pietro, blizu kapucinske crkve, kuća Boldassi br. 609) sa sljedećim dnevnim redom:

1. Izvješće tajnikovo o djelovanju zadruge u god. 1894.
2. Izvješće nadzorstva o zadruginih računih za god. 1894.
3. Izbor upravnog odbora.
4. Izbor nadzorstva.

Opazka: Ako se 24. marca ne salane zakoniti broj članova, održavat će se glavna skupština 31. marca u isto doba i sa istim dnevnim redom bez obzira na prisutan broj zadrugara.
U Koprju, 7. marca 1895.

ODBOR.

Trgovina sa vinom.

Podpisani javlja slavnomoćno občinstvu, da je otvorio trgovinu sa vinom u vlastitoj kući na Počkaju, uz samu željezničku postaju Buzet. Na prodaju imaše vina bielega i crnoga i to više vrsti, a prodaje ga na veliko i na malo; 56 litara najmanja mjera. Za dobroću i nepokvarenost vina jamčimo svojim imenom. Tko dakle želi piti zdravo i dobro vino neka se obrati na mene pouzdano. Uzorko šaljem bezplatno. Poslužiti ću svakoga pošteno i uz cenu, po kojoj nemože dati drugi, koji nastanjuje uz samu željeznicu, radi troškova dovoza i odvoza.

Odličnim stovanjem
Frane Flego.
Pošta: Buzet-Počekaj (Istra).

Javna zahvala.

Svoj mnogobrojnoj rodbini, prijateljstvu i znanca, koji su nam prigodom prerane smrti naše nezaboravne i dobre kćerke

Marije Jelušić

bud ustmeno bud pismeno nastojali ublažiti tešku bol; koji su onako mnogobrojno sproveli mrtve ostanke premile nam pokojnice od hladnoga groba: veleučenom gosp. prof. Vjekosl. Spinčiću, koji nas i u zadnji narj smrti naše miljenice tješio zaklopiv njuj oči; slavnjoj ženskoj podružnici družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u Kastvu na krasnom vjencu položenom na grob naše pokojnice: gospojinac i gospodi, koji su nosili ruže i vijence, pokojnicu i svieće; častnom svećenstvu, to svim onim iz grada i okolice Kastva, koji su u svojoj teškoj našoj obiteljskoj nesreći bud kojim načinom izkazali nama i našoj premlinjoj pokojnici u našem srcu neizmisljivih usluga, ovim se putem najsrdačnije zahvaljujemo.
Platio Bog svima!

Kastav, 12. marca 1895.

Marija i Vjekoslav Jelušić,
u ime svoje i razrušene djece.

Zahvala.

Svoj rodbini, prijateljem i znanca, koji su nam prigodom bolesti i smrti naše nezaboravne majke, odnosno babe i prababe

Marije Blagar,

rođj. Rumac,

umrle dne 7. marca t. g. u 91 godini svoje starosti, na budi koji način svoje saučeske izrazili, to koji su iz daleka i bliza došli, da milu pokojnicu do groba sprovedu, izričemo ovim najsrdačnijiu zahvalu.

Vepriac, 8. marca 1895.

Razrušena obitelj:
Blagar-Fričić.

malo su marili za nju, koja je radila za stranku, u kojoj je među ostalimi kandidovao muž, koga da naši nisu još vidili u crkvi. Mnogi, i stariji u njoj se rugali. Jednomu govorila je, da što će to hrvatski, da treba po našu, a on njoj pametno odgovorio, da po našu znači hrvatski jer smo mi uvijek zvali naš hrvatski. Negdje u Opatiji stupio je pred nju mladik i rekao njoj pod nos: *neće bit niš s tege, gospa kontesa!* I nebijase!

I gospodin dr. Minach dao se je osobno na agitaciju posljednje dane. Bio je osobno u nekih kućah. I jednoga Slovenca je nagovarao. Ovaj će mu: *kako ću ja Slovenca za Talijane?* A on će mu: *to nije za Talijane, nego za poštene Jude.* *Drago mi je to čuti, kandidati hrvatske stranke su poštene muži,* odvratit ovaj. Gospodin doktor mogao se je uvjeriti, da se ne da proti staviti. I najbolji njegoviji prijatelji i štovatelji nisu ga htjeli slušati u stvari izbora. Ljudi su pogledali, pak znađu lučiti privatnoga od javnoga čovjeka.

Inače su na Voloskom agitatori najviše dva šepasta. U Opatiji pako uz Stičicu i i druge spomenute neka obitelj Letiš-Oršić. Talijanski posle izbora na Voloskom i u Opatiji. Posle izbora prvoga dana, da su Talijanski slavili pobjedu onoga dana do 2. posle pol noći u „Hotel Stefanie“. Prava slava imala se je staviti jedva sljedećega dana. Kazu neki, da je imalo banketirati 150–200 osoba, da bijaše naručen šampanjac, pripravnai umjetni ognji, i što ja znam što. I slika našega kandidata načelnika, da bijaše priređjena, i na njoj oprčna dva faškona. Mi takvih talijanaških komedija nepoznamo, pak nebi znali drugoga savjeta za te komedijante nego je ovaj: Pogrižili su samo sliku kandidata-načelnika. Nek ja promjene, pak nek na promjenjenu oprte sami ona dva faškona. Škoda bi, da se zbervsi vino, koje je u njih.

Inače škoda bi, da Talijanaši nekom stalnostju vele, da ovi izbori neće valjati, da će biti ništieni, da će oni učiniti utok. Najposljednji čin pobjedjenih je obično utok, i dakako nitko njim nemože zabraniti te slasti kod žuhke pilhle, koju su morali popiti posle uspješna izbora. Da bi uspješni s utokom, toga nemože niti pomisliti. Kod nas je doista sve moguće, a ipak ne vjerujemo, da bi se to dogodilo. Posle dvie godine i pol obavio se je izbor pod vodstvom c. kr. činovnika, posve zakonito, redovito, mirno, pošto se je listine skrupulozno sa svih strana uredilo. Neima ni sjene za uništenje. Uništenje bi značilo pustiti, da bi se i na dalje občinom upravlja daleko izvan zakonitoga roka; značilo bi izazov hrvatskoga pučanstva volosko-opatijске obćine, i skrajnje razdraženje istoga. Toga se valjda neće. U ostalom prije godinu i pol imala je hrvatska stranka 4 glasa većine, ljetos jih ima 16, i bez onih, koji još bijahu u rezervi, biudaći put će jih imati 50 i više. Sve ima svoj kraj, a tako ga ima i talijanaško gospodstvo u obćini volosko-opatijškoj. Ono se već nepodiže, ma radilo se što mu drago. Naravskim razvojem stvari pada. Napori poslednjih godina nalice trzanju umirajućega, kojega nit talijanski nit njemački ljecnici nemožu oziviti.

Hrvatski „agitatori“ na Voloskom i u Opatiji. Talijanske neke novine javile su pobjedu hrvatske stranke, i dodale, da se je to dogodilo usljed agitacije popova i učitelja. Kako te novine lažu i klevetaju, dakako srhom, da dotičnikom škodo, nek se sudi iz činjenice, da se nit jedan pop nit jedan učitelj nije ni malo pačao u izbore, da je samo jedan učitelj za svoga štćenika, i samo jedan svećenik u ime jedne nadarbine u III. tielu gvasovao. Za izbore radili su i to samo zakonito svi svieštni Hrvati na Voloskom i u Opatiji. Teško bi reći, koj je više radio u Opatiji. Kad rećemo, da su svi naši vidijeni domoljubi rđili, koliko i gdje su mogli, i da su njih mladij urek na ruku bili, kud prvi okom, tamo drugi skokom, rekli smo najbolje. Na Voloskom možemo imenovati dvojicu, bez uvriede za druge, koji su najviše radili. Prvo mjesto ide svakako *Viktora Tomičiću*, drugo *Inocentiu Stangeru*. Živili i oni i svi ostali njihovi suborci, koji na Voloskom toli u Opatiji! Nemožemo, a da neiztaknemo, da su se voloske i opatijске gospodje i gospodjice ne samo zanimala za izbore, nego da su neke i mnogo radile, da izbori čim povoljnije za domačn hrvat-ku stranku izpadnu. *Zicite i našle vriednih sledbenica po cielej Istri!*

Značajno. Naša drugarica „Bđinost“ donijela je, po drugih listovih, da su obćine „piranski i žulanska izrazile svoje sazajlje nad smrtju slavnoga nadvojvode Albrechta i označila to kao nešto osobita. I ima pravo. Zna se kakva čuvstva imadu imeno gospoda u Piranu. Pokazala su jih za vrijeme izgreda radi dvojezičnih tablah. Nekomu, koj jako s tom gospodom prijateljuje, i koj jih na viših

mjestih predstavlja drugičijimi nego li jesu, bilo je valjda stalo, da bar što učine. I eto učinili su. Neptamo kako! Posebna svrka kod toga jest, da se više krugove sklone, da prestane *kanan*, kojom je kažnjen Piran, tim da je tamo izvješena dvojezična tabla. *Kako si stvar drugučije tumačili?!* Piran i žula spadaju pod kotarku sud piranski. Oni jedini među talijanskimi gradici Istre, koliko nam je poznato, izrazili su svoje sazajlje. Njim je nužno hipno, da nješto učine, drugim nije. Mi nemanmo, što će viši krugovi na to. Oni rado i prerado vjeruju onomu, što njim se iz Trsta dojavj. Znađu pak, kako snade imi, da sud piranski ima pod sobom i preko 2500 Slovenca, koji su jednodušno molili, da ostane dvojezična tabla, da na njoj bude i slovenski napis, i da su i ti Slovenci državljan austrijski, koji imadu pravo na svoj jezik kod ureda i svuda.

Iz Kastva pišu nam 10. t. mj. Ako prem protivnici našega „Dobrovoljnoga vatrogasnoga društva“ vele, da ovo društvo nije potrebno, to smo opazili u ovo par godina, što obostoji, da je nekoliko puka moralo stupiti u boj proti vatru. Čak to jamči, da ne bi bila vatra i više štete prouzročila, da joj nisu stali na put upravo naši vrlj vatrogasci. Dakako, da se sa strane protivnika nastoji uvijek omalovažiti rad vatrogasnoga društva samo, da se škodi ugledu društva i pojedinih članova, te da se na taj način i kojekakvom agitacijom postigne raspust društva. Da li bi te bila korist za obćinu, prepustimo razmišljanju gospode protivnika. I zbilja, postigli su skoro svoju svrhu, jer „Dobrovoljno vatrogasno društvo“ teško boluje. Kad bi se s one strane htjelo biti na ruku ovom društvu, uspjevalo bi najljepše, a nebi morali jadni vatrogasci slušati danonice kojekakvih zanovetanja i porugivanja samo za to, jer su pripravni bezplatno i požrtvovno braniti tuđi imetak. Takova zadirkivanja uzslede kod svakoga požara, a tako ja bilo i dne 8. pr. mj. Kad je za metska vatrogasna podružnica prvi put stupila u vatra. Toga dana na 9 1/2 sati u večer porodila se vatra na Kavriži u županiji Zamet. Izgorila je jedna stala grofa Somaica. U njoj bila naslagana množina siena i slame. Konje oslobodilo se na vrijeme, a izgorio jedan magarac. Stete je oko dvie hiljade forinti. Stala bijaše osjeगरana. Da nije bilo brzo pomoći moglo je biti i gorega.

Na garistu se došli riečki dobrovoljni vatrogasci i vatrogasci tvornice petroleja; jer se ih telefonom pozvalo; doćim zametским vatrogascima nije se ni najarilo vatra, te bi bili ovi one noći sladko spavali, da nije slučajno neki vatrogasac sam opazio vatra i probudio druge vatrogasce. Ovi se sakupili, uzeli svoje sprave, te odjurili na garistu, gdje su na svoje čulo našli riečke vatrogasce već u postu. Nešto radi toga, što su prisijepili kasnije nego li riečki vatrogasci, kojim je mnogo dalje; nešto što su dovezli sobom malovriedne sprave, doćekali ih gledaoci — ponajviše naši ljudi — sa porugljivim posmjehom i kojekakvim povici, na što se jadni vatrogasci pokunjase, al se i brzo osvjestila, te se upravo požrtvovno primili rada. Kad su riečki vatrogasci uklonili najveću pogibelj, otidoše put Rieke, ostaviv daljnji posao zametским vatrogascima. Ovi su radi cilju noć i skoro cilji sljedeći dan dok su odstranili svaku pogibelj. Drugi dan čitamo u riečkoj „*Voc del popolo*“ viest ob ovom požaru, al da je bila na garistu i zametska podružnica i vatrogasci tvornice petroleja ni spomena, doćim se je sa nekom puhlalom spomennlo nekoju riečku gospodu, koja su prisustvovala požaru same kao gledaoci. Držimo, da je riečka „*Voc*“ zametske vatrogasce i one tvornice petroleja navlaš mimoišla, jer su jedni i drugi Hrvati.

Kako vidite, g. uredniče, jedne kastavskе vatrogasce od svakud led bije, dapače i od onul, od knđ bi ih imalo sunce grijati. To nije drugo, nego plod one zlobne agitacije domučij protivnika kastavskoga vatrogasnoga društva.

Prijatelj vatrogastva.

Iz Pula pišu nam 8. marca. U tamošnjem jastarskom „*Il Mattino*“ od subete 2. t. m. urvišten je dopis iz Pule, od poznatog troitelja laži, dopisnika „*Gledovao*“, kojim se hoće baciti loz svietlo na ovješnje Hrvate i u obće Slavjane, jer da je družtvo „*Čitanka*“ imalo ples u svojih prostorijah, dok su Talijani zalili smrt nezaboravnog člana stavno vladajućeg kuće Habsburga. Dopisnik ima obćnu namjeru, da pred oblastim oceni naš uređ, kao neulojalan. Mišlimo da bi Talijani bolje učinili kad bi šutili o takvih stvarih, jer se znađe za njihova čustva već odavna, a najbolje su se pokazali u pravom svietlu pri zadnjih dogodjajih u Istri, kad su učinili svašta proti zakonu i vladi Njegovoga Veli-

čanstva. Mi Hrvati nekrijemo nikad naša čustva: naša budućnost leži u jedinству naroda pod krunom Habsburga, a talijanska? To dokazuje sva njihova politika i ponašanje u raznih prigodah. Mi nemanmo irredente, mi se ne kupimo u tajnosti i skrivenosti, mi neizajdimo proglaš bez potvrde državne oblasti: mi radimo otvoreno, javno po danu! Nećemo da kažemo što i kako pak miale i rađe Talijani, jer je stvar već poznata svakomu, a ponašaje onim mjerodavnim krugovcu, koji imadu suditi o lojalnosti naroda i pojedinaca.

Čast nam je upozoriti al. ravnateljstvo pošta i brzojava a sljedećij slučaj, koji bi se dao opravdati možda u kakvom zakutnom mjestu: nputarnje Afrike, ali koji se je ipak dogodio u Puli na c. kr. pošti, pod ravnajem našeg prijatelja gosp. Franka. Dne 19. febrara 1895. bijaše dopremljen preporučeni list iz Pule za V od n j a n, koji leži dva sata hoda daleko od orega grada. Taj list je bio naslevisen na kotarku sud u Vodnjanu i sadržao je posve instruiranu molbu za uknjižbu. Nakon desetak dana dobila je dotična stranka pošljiku od kotarkoga suda u „*Vodnjanu*“ u *Čestkoj* opazkom, da nemože riešiti dotični spis jer nesastavljen a čekskom iliti njemačkom jeziku. Sve biljege bile su udarene pečatom, pedesetak nije više mogao vriediti za nadležni sud u Vodnjanu u Istri. Stotinu puta bijaše dano na poštu listova pod istim naslovom i svi su došli na pravo mjesto; sada se nekome na pošti prohtjelo učiniti neulanu šalu. A tko će dotičnoj stranci nadaknati pribrljeni steta? *

Sada je korizma: svaki kričan-kateliki traži utjehe svojim jadom u crkvi, navlastito kod svetih obreda i propovjedi. Od tisuću ljudi, koji ovdje polaze crkvu, neima nit desetli do Talijana; sve su drugo krv naše krvi, ljudi slavenkoga roda i plemena. Ali uzrud čekamo, da čujemo rieč bođu u hrvatskom jeziku i crkva, to učistiše jednakošti i pravednosti, neće da znađe za nas! Kako bi to drugučije bilo kad bi narod slušao propovjedi u svojem jeziku! Da vidite samo u nedjelje veliku misu u crkvi blažene Gospe: talijanska propovjed za sve same naše ljude bilo iz Pule, bilo iz okolice. Bože, pomozli nam Ti, kad neće onaj, koji bi morao.

Teška rana na hrvatskom životu jest ovdje i škola: na ništa drugo se negleda, nego na potalijančenje iliti ponienčenje naše nevine djece. Štiti Niemca dalo se je u Puli više škola, a za Hrvate i druge Slavjane oti mrvica! Reći će tko, a zašto nepitaju odlučne. Reče starac u grčkome kazalištu: *Znađu Alinjani što je pravo, ali nevrše ga.* I tko s nami vlada, znađe gdje nas tišti i što nam falli, ali vjetar koji danas duva, odnasa u neizajdnost sve naše želje. Zar da još uvijek ostanemo u tmini neznanstva i robstva duševnog? Pravice ima još na svietu i nama će stuce sinuti.

Zar i učiteljicam istu plađu? Narodnogospodarstveno pitanje. Razpravio Ante Dukić. U Zagrebu; vlastita naklada. Knjižica od 108 strana dobiva se za 1 krunu kod g. pisca u Kastvu (Istra); tko pošalje 56 nrc., dobiva knjigu franko.

Nejobjavljivi poznati hrvatski grob. Na ledenom ostrovu grenlandskoga mora Jan Mayen leži u približnom geografcionom položaju: 71° sjeverne širine a 8° 30' zapadne duljine od Greenwicha, bez sumnje najobjavljivi nama poznati hrvatski grob. Grob je to mornara Tome Viškovića-Surle iz mjesta Vlahova, kraj Labina u Istri, koji kao dionik austrijske-polarno-meteorološke ekspedicije (1881—1882) pogibe na toj samotnoj grudi „ultima Thule“ u izvršivanju svoje dužnosti. Iztražiteljni francuzki ratni brod „*La Manche*“ pohodio je god. 1892/93 i taj utocić, pa je sve, što su naši tamo ostavili, kuća, šatora, zveža itd., našao u dosta dobrom stanju. Križ na grubom humpku našeg zemljaka svalio se je ponešto; nu grobište samo ostalo je neoštećeno, unatoč pokusima polarnih lisica, voljnih, da se rućudi dokopaju lešine; sprječavahu ih u tom silno basaltno kamenje, koje ogradjuje i čava ovo groblje od svakog vanjskog upliva. Bog dao, da sa smrtni ostanci tog Hrvata užiju i nadalje ničim ne uznemirivanog pokoja u toj tuđoj dalekoj zemljici!

„Vienac“.

Listnica uredničtva.

Prijateljtem i rođoljubom obćine Volosko-Opatija najsrdačnije čestita na sjaenoj pobjedi: uređnik.
Gosp. S. H. R. u Žb. Stiglo u red; upotrebiti čemo; živil!

G. dopisniko s raznih strana molimo, da se ustro, jer nam je naradilo na jednom tolje gradiva da svega u jednom broju nemožemo sastiti. Sve što je za javnost, doći će u list.
Gosp. J. Po duši na možemo Vam kazati, koga se ono tiče. Zdravo!

*) Inačajuć na svietlo gornju pritužbu pitamo si. ravnateljstvo pošta i brzojava u Trstu: jeli i ovaj slučaj: „Grandola“ ili počije iz osobne „Gehässigkeit“. Op. ur.

FILIJALKA
C. KR. PRIV. AVST. KROJITELNOGA ZAVODA
 za trgovino in obrt v Trstu.
 Novi za vplasilja.
 V vredn. papirjih za 30-dnevni odkaz 2 1/2% V naposljednih za 3-mesečni odkaz 3%
 Za pisma, katere se morajo izplačati v sedanjih bankovnih avst. valj., sliopje nove obrestne takse v kreposti s dnem 4. februarja, 8. februarja in odnoso 2. marca t. l. po dotičnih ob javah.

Okrožni oddel.
 V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
 V naposljednih brez obresti.
Nakaznice
 za Dunaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Tropavo, Roko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gracice, Hermanstadt, Inomost, Colovoz, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Seinograd, a brez troškova.

Kupnja in prodaja
 vrednosti, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-23 pri odbitku 1% provizije.

Predumji.
 Sprejemajo se vaskovratna vplasilja pod ugodnimi pogoji.
 Na jamčevno listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kreditov v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.
 Na vrednostni obresti po pogodbi.

Vložki v pohranu.
 Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, sluz ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Nata blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.
 Trst, 31. januarja 1894. 2-24

"Kupnj kod kovača, a ne pri kovačetu"
 voli stari pregovor.

To važi po svoj pravici za moj zavod, jer samo tako velika trgovina, kakova je moja, ima radi gotovoga plačanja velike množine blaga i drugih prednosti, jeftine stroške, koji najposlije samomu kupovalcu u korist dočiraju. —

Krasni uzorci zasebnim strankam gratis i franko.

Bogata zbirka uzorakah, kao dosada nikada, za krojače nefrankovana.

Komadi za odjeće.

Porucien i dosking za veličastno sveceno, predpisani komadi za uniformo c. kr. činovnika. Također za veterane, vatrogasce, gombiča, listice, sukno za biljard i igrače stole, pokrivača za voz, lofera. Velik izbor štajerskoga, koroškoga, tirolskoga lofna za gospodu in gošpoje po izvornih ciennah tovarne u tako velikom izboru kako takvih ne može imati nihi drasteter konkurencija. Najveći izbor samo slojga trajnoga sukna u najmoderniji bojnah za gošpoje. Sukno, koje se daje prati, putni ogrtači od 4 do 14 for. itd., također potrebe za krojače (kao podstava za rukave, gumbi, igle, kornac itd.).

Jeftino, primjerno, pošteno, trajno, čisto svu-neno sukno blago i ne dobro kupovanje cunjah, koje imaju komad vrednost odškodunice za krojače, preporuča.

IV. Stikarofsky,
 Brno (austr. Maechester).

Najveći izbor sukna u vrednosti 1/2 milijuna for. — Pošljia se po poštarokm poručiti.

Na oprez! Agenti i preprodavaci nudjuju ne dostatan stroje blago pod zamenjenim "Stikarofskoga blaga". Da zabranim varanje p. n. odzimanća, naznanjam, da takovim ljudem ne prodajem blago pod nikakvom pogodbom.

Dobiva se najjeftinije kod podpisane ljekarne ako se naruči po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy,

Ljekarnik pokraj viečnice u Ljubljani
 Marijaceleške kapljice za želudac.
 1 bočica 20 nč., 6 for. 130. 3 tuceta for. 480
 Otvarajuće ili želudac čistajuće kručlice. Škatuljica 21 n., 1 omet sa 6 škatuljica for. 1.00

Za prsa: Plantiniski zelčan ili prsni sirup za odrasle i djecu, raztvara sluz i olakšuje bolost osobito kod kašlja. 1 bočica 56 nč., 6 bočica for. 250.
 Za trgane: Čvjet protiv trganju (Gicht-gels) olakšuje i odstranjuju trganje u križih, nogu i ruku. 1 bočica 50 nč., 6 bočica for. 250.
 Svi ovdje navodeni i još drugi ljekovi dobivaju se u ljekarni
Ubald pl. Trnkóczy
 u Ljubljani pokraj viečnice,
 to se svaki da po pošti razabije.
 Odgovorni urednik Mate Mandić.

Odikovana ljekarna PRENDINI
 Trst — Palazzo Modello, telefon 334 — Trst.

Pastilje (sladočice) iz karama
 Pročija se ih u Ljekarni Prendini u Trstu

Ljud svih raznih ljekarnah i svih poznatih, Cijena jedinog škatulji sa naputkom 40 nč.

1, Singerstrasse 15, Dunaj.

Ljekarna "Zna goldenen Reibspafel"

Kristaline kručlice, protiv mizeravne univerzalne kručlice zaslužuje to imo po svoj pravici, kajti v remenji je mnogo bolanski, pri katerih so te kručlice pokazale svoj izvrstan učinek. Zbog već desetletij so te kručlice povoz razbijamo in malo družiti utegno se nallj, v katerih bi pogrešali malo znaloga tega izvrstnoga domaćoga srodakova. Val utvrditi se pripraviti in pripraviti se kručlice kot domaći rezultat, posebno pa proti boleznim po stali probavi in zabasvanju. To kručlice sluzi: 1 škatulji 5 nč., 10 nč., 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 nč., 500 nč., 1000 nč. — Aho se denar napro kručlice, in treba plačati portu, in steno i zavrtaki 5 gld. 30 nč., 5 zavrtaki 8 gld. 30 nč., 10 zavrtaki 10 gld. 30 nč., 15 zavrtaki 12 gld. 30 nč., 20 zavrtaki 15 gld. 30 nč., 30 zavrtaki 20 gld. 30 nč. (dajaj kot jedan zavrtak se ne pošilja).

Prešimo, da se izrečno zahteva "J. Pezihofjevo kristalino kručlice" in maeti je, da ima potkor vrake aktualno leti podpis J. Pezihofjevo kručlice, pi-
 20 nč., 50 nč., 100 nč., 200 n